

Ugovor koji je sklopio prvi brodar čini jedinstvenu cjelinu od luke ukrcaja, tj. od Singaporea, pa do luke iskrcaja, tj. do Genove, jer je u prvoj teretnici ta luka iskrcaja navedena, i jer je vozarina plaćena sve do te luke. Na jedinstvenost ugovora ne može utjecati ni klauzula teretnice koja brodaru daje pravo na prekrcaj tereta. Takva klauzula naime nema u navedenom smislu pravnog učinka, kad u teretnici navedena luka iskrcaja odgovara onoj u koju se teret konačno upućuje. Na ovu okolnost ne utječe ni činjenica da je naručitelj znao da će teret tokom putovanja biti prekrcaan, jer je on s prvim brodarom sklopio ugovor o prijevozu do Genove.

Isto je tako irelevantna okolnost da je naručitelj od drugog brodara primio posebnu teretnicu. Treba smatrati da je ta teretnica izdana jedino radi toga da naručitelj može doći u posjed tereta u luci Genove, a ne kao njegovu namjeru da s drugim brodarom sklopi novi ugovor o prijevozu.

Iz ovoga slijedi da prvi brodar odgovara za štetu koja je na teretu nastala i za vrijeme prevoza brodom drugoga brodara. Prvi brodar ima pravo regresa od onoga na čijem je sektoru puta šteta nastala.

/Dir.Mar. 1962, str.61-64/

B.J.

TRANSPORTNO OSIGURANJE

VIŠI PRIVREDNI SUD NR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 19.V 1962.

Vijeće: dr Ernest Vajić, dr Dušan Arneri, dr Branko Jakaša

Osiguranje tereta u javnim skladištima - Na odnos između strana iz ugovora o osiguranju primjenjuju se osigurateljeve tarife samo onda kada se na njih poziva polica o osiguranju - Te police osiguranja treba tumačiti u njihovom običnom značenju, kako ih može tumačiti osiguratelj, a ne na osnovi kompliciranih osigurateljevih pravila - Klauzula, kojom se javna skladišta osiguravaju od "odgovornosti iz djelatnosti poduzeća za štete prouzročene vlastitom krivnjom, krivnjom radnika i namještenika", obuhvaća sve štete iz djelatnosti poduzeća koje nastanu krivnjom poduzeća, ili njegovih namještenika, odnosno radnika, pa tako i štete zbog manjka robe koji je nastao krivnjom osiguraničkih ljudi

Tužitelj je Državni osiguravajući zavod, koji tuži poduzeće luka i javna skladišta, koje smatra odgovornim za manjak robe, koju je robu tuženik primio od brodara i uskladištio

u svojim skladištima. Tuženik se protivi tužbi navodeći, među ostalim, da on nije dužan tužitelju platiti ništa, jer je kod njega osiguran upravo protiv rizika nestanka stvari uskladištenih u njegovom skladištu. Prvostepeni sud je tužbu odbio. Tužitelj se žali.

U obrazloženju žalbe tužitelj se poziva na svoju tarifu za osiguranje od odgovornosti, navodeći da se predmetna polica osiguranja, među ostalim poziva i na tu tarifu. Obrazlaže da iz odredaba pravila za osiguranje od opasnosti /rizika/ odgovornosti, i iz odredaba spomenute tarife očividno proizlazi da osiguranjem nisu obuhvaćeni slučajevi nestanka uskladištenih tuđih stvari. Takvo osiguranje moralo bi biti izričito posebno ugovoreno, što ovdje nije slučaj. Posebne su odredbe za određene vrste djelatnosti. Uostalom niti drugotuženik nije pri zaključivanju predmetnog osiguranja imao pred očima osiguranje nestanka uskladištenih predmeta, već je njega uglavnom interesiralo osiguranje odgovornosti u vezi s radovima oko ukrcaja ili iskrcaja robe iz brodova. Pozivanje na obračun premije prema plaćama radnika i službenika pokazuje neupućenost u pitanju tarife, jer je plaća radnika općeniti element za obračun premije kod osiguranja odgovornosti.

Predložio je da se prvostepena presuda preinači, i u cijelosti udovolji zahtjevu tužbe protiv drugotuženika.

Drugostepeni sud je žalbu odbio iz ovih razloga:

Ovaj drugostepeni sud u svojem ukidnom rješenju od 28.X 1961. broj XII - 81 - 892/61-2 detaljno je izložio razloge zbog kojih drži da je utužena tužiteljeva tražbina, odnosno slučaj iz kojega ta tražbina proizlazi, pokrivena osiguranjem na koje se pozvao drugotuženik u toku nazočne parnice, pa se na te razloge ovaj sud ponovo poziva. Na te se razloge ispravno pozvao i prvostepeni sud u obrazloženju pobijane presude.

U vezi sa žalbenim razlozima tužiteljevima potrebno je tima razlozima dodati slijedeće:

Ne može se uvažiti razlog žalbe da bi za sadržaj predmetne pogodbe osiguranja bio mjerodavan sadržaj teksta tužiteljeve tarife. Za sadržaj te pogodbe mjerodavan je u prvom redu sadržaj u vezi s tim osiguranjem od tužitelja izdane i od drugotuženika potpisane police osiguranja broj 8363, koja prileži spisu u prijepisu. Osim sadržaja police dolaze za sadržaj te pogodbe u obzir Pravila za osiguranje od opasnosti /rizika/ odgovornosti koja su prema tekstu police njezin sastavni dio i za koje je u polici konstantirano da su osiguraniku, dakle drugotuženiku, uručena. Polica se nigdje ne poziva na tekst tarife, i u njoj se nigdje ne navodi da bi takav tekst bio sastavni dio police, niti da bi takav tekst bio drugotuženiku uručen. Zbog toga se protivna tvrdnja žalbe ne može uvažiti, jer je u protuslovlju sa samim sadržajem spomenute police, i zbog toga ovaj

drugostepeni sud nije mogao uzeti nikakav obzir na tekst tarife kao sastavni dio predmetne pogodbe osiguranja, kako to hoće tužitelj.

Za utvrđenje sadržaja i opsega predmetne pogodbe osiguranja treba u prvom redu poći od sadržaja police, i taj je sadržaj u prvom redu mjerodavan za utvrđenje sadržaja i opsega predmetne pogodbe osiguranja. U koliko se na temelju sadržaja police ne bi moglo doći do pouzdanih rezultata, trebalo bi nejasnoće i praznine u samom tekstu police popuniti tekstom Pravila.

Već je u citiranom ukidnom rješenju ovoga drugostepenog suda bilo dovoljno detaljno izloženo zbog čega ovaj drugostepeni sud smatra da iz samoga teksta police izričito proizlazi da su osiguranjem obuhvaćeni i slučajevi nestanka uskladištenih predmeta. Tomu obrazloženju potrebno je, u vezi sa žalbenim razlozima tužiteljevima, ovdje dodati da tekst police treba tumačiti na onaj način kako se te riječi imaju tumačiti u njihovom običnom značenju, i kako će ih po tome njihovom običnom značenju normalno tumačiti osiguranik, a ne možda po onome značenju kako to proizlazi iz Pravila. Ovakvo bi tumačenje toga teksta bilo protivno principu poštenja i savjesnosti u prometu, iz razloga koji su u spomenutom rješenju bili već navedeni, i zbog toga to ovaj sud ne može uvažiti.

Drugotuženik pak, kao javno skladište, kojemu posao uskladištenja tuđe robe čini jedan od osnovnih predmeta njegove poslovne djelatnosti, i koji svojim komitentima iz skladišnog posla odgovara i za najmanju nepomnju /ob culpam levissimam/, može tekst police "odgovornosti iz djelatnosti poduzeća za štete prouzročene vlastitom krivicom, krivicom radnika i namještenika", normalno shvatiti, i tumačiti samo tako da se tim tekstom izričito ugovara odgovornost osigurateljeve za sve štete iz djelatnosti poduzeća, koje nastaju krivnjom poduzeća i krivnjom njegovih radnika i službenika. Ako se možda izuzme slučaj provalne krađe, za koji nijedna od stranaka ne tvrdi da se u nazočnom slučaju dogodio, onda sve štete u vezi s nestankom uskladištenih predmeta nastaju krivnjom drugotuženog poduzeća, ili njegovih radnika, ili službenika, pa ako se radi i o najmanjoj nepomnji, jer i za tu drugotuženik odgovara, kako je to bilo navedeno. Drugotuženik je dakle takav tekst police osnovano mogao i morao shvatiti tako da se takvom policom izričito osiguravaju i svi slučajevi nestanka uskladištenih predmeta, do kojih dolazi krivnjom poduzeća, ili krivnjom njegovih radnika i službenika, što je redovito slučaj, i u tom je pravcu opravdano bio i morao biti u dobroj vjeri. Zbog toga se ne može uzeti nikakav obzir na eventualni protivni tekst pravila, kako to hoće tužitelj, i kako je to već takodjer bilo izloženo.

Treba još dodati da je ovo, izgleda, uočio i tužitelj, koji je u žalbi u vezi s tim naveo da je pri zaključivanju pred-

metnog ugovora o osiguranju drugotuženik "uglavnom" želio pokriti svoju odgovornost u vezi s radovima oko ukrcaja i iskrcaja tereta, i da nije imao u vidu osiguranje odgovornosti iz djelatnosti skladišta, jer je smatrao da su uskladištenu robu i onako osigurali interesirani vlasnici.

Baš parnica, kao što je nazočna, ukazuje na neosnovanost takvog zaključivanja. U nazočnom slučaju roba je bila kod tužitelja osigurana za vrijeme pomorskog prijevoza sve do njezinog izručenja primaocu. Tužitelj je na temelju odnosno police osiguranja isplatio štetu organu upravljanja robe, ali je od njega primio cesiju, i na osnovi te cesije ustao je regresnom tužbom i protiv prvotuženika i drugotuženika. Činjenica da je robu osigurao organ upravljanja, ne koristi, dakle, ništa drugotuženiku, jer on odgovara za nestanak uskladištene robe, i jer je baš tužitelj taj koji u takvim slučajevima protiv njega ustaje regresnim tužbama. Zbog toga je opravdan interes drugotuženika da se i protiv takvih šteta osigura, i zbog toga je neosnovano rezoniranje tužitelja da drugotuženik ne bi imao interesa zaključiti osiguranje od štete, koja nastaje nestankom uskladištenih stvari, i da zbog toga takvo osiguranje nije razumno zaključiti.

M.S.

KASACIONI SUD ITALIJE

Presuda od 24.IV 1961.

Stappaerts c/a Pratolongo i Soc.
Meridionale Trasporti Luciano Franzosini

Osiguranje pretpostavljenog rizika - Osiguratelj odgovara samo za onu štetu koja je nastala od časa od kada je preuzeo rizik - Potvrda o osiguranju može u prometu cirkulirati nezavisno od police osiguranja, ali se sadržaj prava određuje prema sadržaju police

Roba je bila transportirana iz Turske u Anwers. Na putu je zaustavljena u Napulju, gdje je bila zadržana godinu dana. Osiguratelj je osigurao robu za dio puta Napulj-Anwers. Prije potpisa police osiguranja roba je bila pregledana, i osiguratelj je izdao potvrdu o osiguranju u kojoj je bilo navedeno da je roba u dobrom stanju. Potvrda je glasila na donosioca. Na odredjištu je ustanovljeno da je teret pokvaren. Utvrđeno je da je kvar nastao za vrijeme ležanja robe u Napulju. Osiguratelj se nije smatrao obvezanim naknaditi štetu, pa je bio tužen. Kao tužitelj pojavio se zakoniti imalac potvrde o osiguranju.